

HER ƏSƏR BİR XATİRDƏ...

Getdim... Emalatxananın qapısını döyüdəm da biliirdim ki, qapını heç kəs açan deyil. Ancaq aradan bir müddət keçdiyindən yenə o abi-havaya, bir dünya dolu emalatxanaya, ustad sözünə ehtiyac duymuşdum. Sənət səhbətləri, müzakirələr, emalatxanada olan sənətkar dünyası, bu dünyanın əsərlərə hopmuş nəfəsi... Bütün bunların artıq bir dəha təkrar olunmayacağını düşünmək çox ağırdır. Çünkü elin sənətkara, bizimse müəllim sözüne, ustad öyüdüne həmişə ehtiyacımız var. Ele buna görə də tanınmış keramika ustası rəhmətlik Zahid Hüseynovun emalatxanasına gəlmiş onun yoxluğundan sonra qızı Reyhanə xanımla mümkinəndi.

Qəribədir, təxminən iki il keçməsinə baxmayaq emalatxanada onun yoxluğundan əsər-əlamət yoxuydu. Buranın her qarışı, onun ali dəyən hər nesnə, hətta otağın havası belə ustadin nəfəsi ilə dolduydu. Qışın cılış olmasına baxmayaq emalatxanada elə mülayim hava vardı ki, elə bil onun bütün varlığını, nəfəsini, öz qüvvəsini sərf etdiyi bu əsərlər, Zahid müəllimin ruhunu qoruyub saxlamış və bu iliq nəfəsini özündə yaşatmışdı. Divarlıarda, rəflərdə olan əsərlərə baxdıqça elin-əbanın içindən çıxan və qisa ömrünü elinə-əbasına, soy kökünə axıracan sadıq bir sənətkarın çox zəngin bir sənət dünyası ilə üz-üzə qalırsan. Əsərlərin hər birində, hətta oturacaqlannı üstündə, anasının öz eli ilə toxuduğu sumağın parçaları, divara elcə söykək qalmış, ondan sonra köynəyindən çıxarmağa kimsənin ürəyi gəlmədiyi

sazın özü də sənətkar dünyasından çox sözler deyib-danişirdi...

Yaxında-uzaqda, müxtəlif sənət yarışlarından qazandığı ödüller, tarifnamələr, hətta Gürcüstən dövlətinin "Şərəf" ordeni (2002-ci il) ilə təltifi, sərhədlerimizdən kenar müxtəlif abidələrin, layihələrin tərtibatı sənət dünyasında onun öz yeri-yurdudan olduğundan xəber verir.

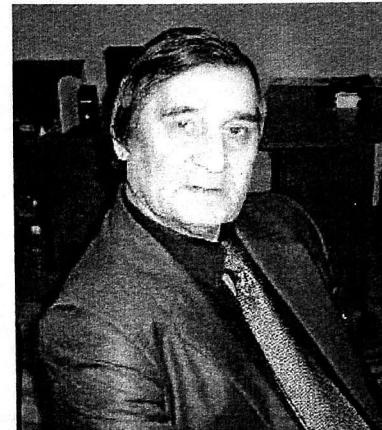
Həle tələbəlik illerindən üzü bəri yay təcrübələrinin, yaradıcılıq axtarışlarının məhz Zahid müəllimin emalatxanasında aparılması onun sənət dünyasına daha yaxından bələd olmağıma yardımçı oldu. Emalatxanada qalaqlanan bu əsərlərin her birinə baxdıqca gündəlik iş, ustadın öyüd-nəsihətləri, səhbətləri şirin xatire kimi gözümüz qabağında canlanır.

Hər bir əsərin öz xatirəsi... öz tarixcəsi var. Sənətkarın yaradıcılığında milli motivlər daha güclüdür. "Xurcun", "Ağ qoç", "Aile", "Bulud", "Çoban" kimi əsərləri insanı məhz öz eli-əbəsi ilə bağlı dùşüncələrə aparıb çıxarıır.

Ər evinə gelin köçüb... öz paklığı ilə bir nəslin çıraqını yandıracaq el gözələrini "Qaraçöplü gelin" timsalında daş yaddaşa elə hopdurub ki, Vaqifin:

Boyun sürahıdır, bədənin bilur,
Gerdənin çəkilmiş minadan, Pəri.

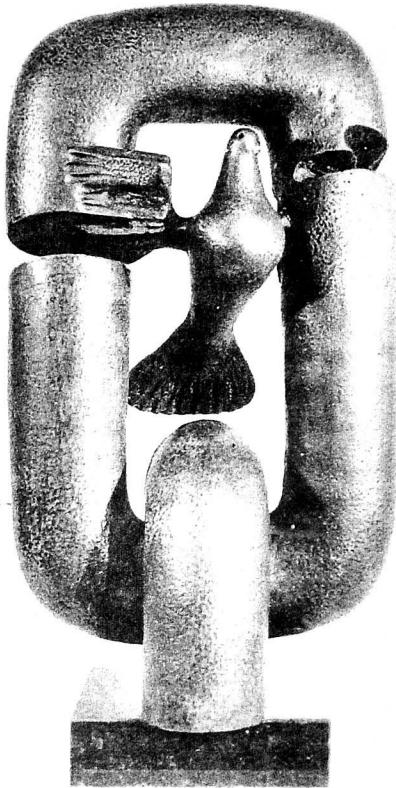
mislarını özlüyündə piçıldamaya bilmirsən. Əsərin dərinliyinə varanda adama elə gelir ki, bu - rəssam və ya şairin el gözəllərini öye biləsi ən möhtəşəm bir abidədir. Elə bir abidə ki, bir sənət-

ne yaziq ki, o sənətdən də, həyatdan da vaxtsız getdi...

kar əlinin hovu-henri daşın sərtliyini eridir və is-tər-istməz göz önünde klassik poeziyamızdan süzülüb gələn, öz gözəlliyi ilə çıraq kimi işq sa-can sərv boylu, şüx duruşlu bir gözəl canlanır.

Hər zaman ana təbiətə tapınıb, dağların mehindən, çiçəklərin şəhəndən ilham alan, onun nəfəsini əsərlərinə köçürən sənətkar başı ağ örpkəlli dağı-dərəni, çölü-çəməni cana gətirən pənbe buludlardan belə yan keçməyib. Onun "Bulud" adlı əsərindən danışram. Daha doğrusu, ağır şəməldən sallanan bu daş damcılardan suya döñüb axmasında... "Bulud"-a baxdıqca yaşıl yamaçlı, zirvəsi çənli dağlarımızı xəyalə getirməmək mümkün deyil. Belə bulud - minyatürümüzde təsvir olunmuş bulud formasının son derəcə orijinal nümunəsidir. Kompozisiyanın rəng həllində mis oksid - onun bədii ifadəsini daha da artırılmış

olur.

Azərbaycanın tarix və mədəniyyətini özündə ehtiva edən əsərlərdən biri Qobustan silsiləsi "Tarixin yaddaşı - 1." - üç hissədən ibarətdir. Mər-

kəzdə qədim sənətçinin bəsit şəkildə yonduğu insan formasının ustalıqla işlənmiş obrazı. Başın yönünü müəyyənləşdirən yegane U şəkilli işarə...

İkincisi - qurşaq hissəni bildiren, qayaüstü rəsmlərin cizgilerini və elə ilk baxışdan əli xatırladan bir cüt qısa xatt. Üçüncü oturacaq hissəni ifadə edən forma - ikinci hissəyə nisbetən sağa burulmuş kimidir. Və bütün bunlar elini sinesinə qoymuş insan təsiri bağışlayır. Bu monumental formanın sağında və solunda öz plastikiyi, forma baxımından heç də təbii çay daşından fərqlənməyən qoşa daş görünür. Daşların üzərindəsa Qobustan qayaüstü təsvirlərindən yallı cizilib. Ümumiyyətlə bu kompozisiyaya hava, külək, su ilə cıtlalanmış əzəmətli, bütün dövrlərin gücünü - müdrikliyini, ululuğunu eks etdiyən və bütövlüyü simvolizə edən bir monument görünür.

Bu kompozisiya müxtəlif ölçü və sənət texnikasını özündə birləşdirdiyi kimi, sanki Qobustan qayaları dövründən ölüb keçən azman bir dövrü da özündə toplamış kimidir.

Müxtəlif mövzularda olan bu əsərlərin hər biri insani

dərindən düşündürməyə hesablanıb. Əsərlərin gücü də elə bundadır. Zahid Hüseynovun hər bir əsəri onun mənəvi dünyasının, bədii zövqünün və ustalığının nişanıdır.

Azərbaycanın monumental keramika sənətini daha irəli aparan Zahid Hüseynov illər keçdikcə çoxlarının ustası olaraq qalacaq, onların sənət dünyasına qırq tutacaqdır.

Nəsibe ŞÜKÜROVA
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq

